

Tervetuloa, huoltaja!

Ohjelma:

Rehtori Sanna Laitila:

**Tietoa ylioppilas-
tutkinnosta**

Opinto-ohjaaja Eira Merenmies:

Jatko-opintoihin hakeutuminen

Abirekan lakana 2023 lupaa hyvää.

Ylioppilastutkintolautakunnan (YTL) yleisiä määräyksiä ja ohjeita

- Kokeet järjestetään kahdesti vuodessa: syyskuussa ja maaliskuussa.
- Kokeet tulee suorittaa **enintään kolmena peräkkäisenä** tutkintokertana. (Suurin osa käyttää kaksi tutkintokertaa.)
- YTL johtaa, järjestää ja toimeenpanee tutkinnon. Lukio toteuttaa.
- Kokeet laaditaan **pakollisten ja valtakunnallisten valinnaisten opintojen** oppimäärien mukaan.
- Oppiaineen kokeeseen voi osallistua opiskeltuaan siitä **pakolliset opinnot**.

- Ylioppilastutkinto tulee suoritetuksi, kun kokelas on suorittanut **hyväksytsti** tutkintoon vaadittavat yo-kokeet **sekä** lukion oppimäärän.
- Hylätty arvosana tutkintoon vaadittavassa yo-kokeessa ei estä valmistumista → ABBA-kompensaatio.

Mikä ABBA?

A = approbatur

B = lubenter approbatur

Mitä voi valita yo-kokeeseen?

1. **Suomi kaikilla pakollinen:** äidinkieli tai suomi toisena kielenä.
2. Lisäksi **vähintään 4 muuta ainetta**, yhden korin voi jättää pois.
3. Ainakin 1 **pitkä oppimäärä**.

Ruotsi

Vieras kieli:
englanti, espanja,
italia, portugali,
ranska, saksa,
venäjä

Matematiikka

Reaali: biologia,
elämänkatsomustieto,
filosofia, fysiikka,
historia, kemia,
maantiede, psykologia
terveystieto, uskonto
yhteiskuntaoppi

2 esimerkkiä yo-kokeiden ajoittamisesta ja lukuvuodesta

Karjaan lukiossa voi osallistua yo-kokeisiin jo 2. lukuvuoden keväällä:

- filosofia
- maantiede
- terveystieto
- yhteiskuntaoppi.

Lukiodiplomi
Liikunta/kuvataide/musiikki

Terveystieto
2. vuoden kevät

Pitkä englanti
3. vuoden syksy

Lyhyt matematiikka
Keskipitkä ruotsi
Äidinkieli tai S2

3. vuoden kevät

Kemia
3. vuoden kevät

Pitkä englanti
Biologia

4. vuoden syksy

Pitkä matematiikka
Fysiikka
Äidinkieli tai S2

4. vuoden kevät

Kevään 2026 ylioppilaskokeet

- ti 10.3. äidinkieli ja kirjallisuus (lukutaito), S2
- to 12.3. vieras kieli, lyhyt oppimäärä
- pe 13.3. äidinkieli ja kirjallisuus (kirjoitustaito)
- ma 16.3. vieras kieli, pitkä oppimäärä
- ke 18.3. matematiikka
- pe 20.3. reaali:
 - uskonto, elämänkatsomustieto, yhteiskuntaoppi, kemia, maantiede ja terveystieto
- ma 23.3. ruotsi
- ke 25.3. reaali:
 - psykologia, filosofia historia, fysiikka ja biologia

Ilmoittautuminen **kevälle**

- Tapahtuu marraskuussa ja on sitova
- tehdään Wilmassa, paperiversioon huoltajan allekirjoitus
- ohjeistetaan opiskelijoille oppitunnilla: abeilla on 2. periodissa opon opintojakso, kakkosille on erillinen tilaisuus.

<https://ilmo.ylioppilastutkinto.fi> →

*Kokeile ILMO-työkalulla,
millä aineyhdistelmillä
voit valmistua ylioppilaaksi!*

Syksyn kokeisiin ilmoittautudaan kevään
yo-tulosten valmistuttua eli toukokuun lopulla.

Valittu opetuskieli: Suomi

Valitse kirjoitettavat aineet

Valitse aine

Valitse aine

Valitse aine

Valitse aine

Valitse aine

Valitse aine

Valitse aine

Valitse aine

Valitse aine

Valitse aine

Valitse vähintään 5 ainetta

Erityisjärjestelyt

- Yo-tutkinnossa voidaan ottaa huomioon sairaus, vamma, lukemisen ja kirjoittamisen erityisvaikeus, vieraskielisyys tai muu niihin rinnastettava syy.
- Erityisjärjestelyjen sisältö määräytyy **tapauskohtaisesti**.
- Järjestelyä anotaan YTL:ltä rehtorin tai erityisopettajan kautta **ajoissa**:
 - marraskuu → kevään kokeet, huhtikuu → syksyn kokeet.
 - Dokumentit lukioajalta.
- Ensisijaisesti myönnetään **erityisjärjestelyjä** (lisäaika, erillinen pienryhmätila) ja vain tietyissä tapauksissa poikkeava arvostelu.

Etusivu / Tutkinnon toimeenpano / Erityisjärjestelyt

VALIKKO

Tutkinnon toimeenpano

Määräykset ja ohjeet ▾

Erityisjärjestelyt ^

Kokelaiden ja valvojien äkilliseen sairastumiseen varautuminen

ERITYISJÄRJESTELYT

Tältä sivulta löydät määräykset, jotka koskevat lukihäiriön, sairauden, vamman, kuulovamman ja vieraskielisyyden huomioon ottamista ylioppilastutkinnossa.

KOESUORITUSTA HEIKENTÄVÄN SYYN HUOMIOON OTTAMINEN YLIOPPILASTUTKINNOSSA

Yo-kokeiden maksuttomuus vs. maksullisuus

- Oikeus maksuttomiin kokeisiin päättyy siihen, että kokelas saa ylioppilastutkinnon.
- Kokelas voi ilmoittautua maksuttomasti **viiteen ensimmäiseen** kokeeseen. Seuraavista kokeista peritään maksu:

38 e/koe

- **Hylätyn kokeen uusiminen on maksutonta paitsi kun kokelas:**

- on jättänyt saapumatta koetilaisuuteen tai
- ei ole jättänyt koesuoritusta arvosteltavaksi tai
- on syyllistynyt vilppiin tai koetilaisuuden järjestyksen häiritsemiseen.

Miten yo-arvosana määräytyy?

	L	E	M	C	B	A	i+	i	i-
Äidinkieli ja kirjallisuus, suomi	90	74	62	51	41	29	26	24	20

- Pisterajojen määrittämiseen YTL käyttää standardoitujen yhteispisteiden keskiarvoa eli SYK-menetelmää. Oleellista:
 - Uusijat eivät "nosta rimaa", sillä **vain ensimmäistä kertaa osallistuvat**, lukion oppimäärää suorittavat kokelaat huomioidaan.
 - Kokelaiden suorituksia verrataan yli koerajojen → **kokeita ei voi jakaa helppoihin ja vaikeisiin aineisiin.**
 - SYK-menetelmä huomioi edeltävänkin tutkintokerran → syksyn ja kevään kokelasryhmien **erot pienenevät.**
- Oikaisupyyntö maksaa, summan saattaa saada takaisin:

56 e/koe

Haluatko palata tähän keväällä, kun asia on ajankohtaisempi?

Rehtori

Sanna Laitila

Opinto-ohjaaja

Eira Merenmies

Erityisopettaja

**Marja Weckroth-
Karjalainen**

Yhteystiedot Wilmassa

ja www.karjaanlukio.fi

The logo for 'STUDIA' is displayed in large, bold, blue letters. To the left of the text is a decorative graphic consisting of a blue shape filled with white plus signs, and a pink shape above it. The background of the slide is light blue with abstract pink and teal shapes on the right side.

**STU
DIA**

**26.–27.11.
KLO 9–17**

Jatko-opintoihin hakeutuminen

- 1. Miten korkeakoulut valitsevat opiskelijansa?**
- 2. Kevään 2026 yhteyshaut**
- 3. Ammattikorkeakoulut**
- 4. Yliopistot**
- 5. Hyödyllisiä linkkejä ja palaute**

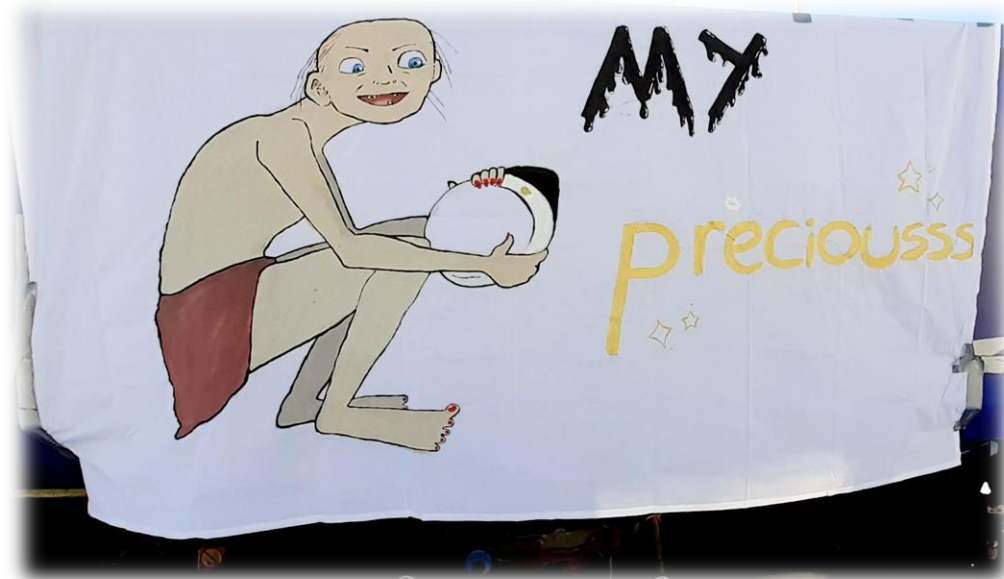

1. Miten korkeakoulut valitsevat opiskelijansa?

- Vuodesta 2020 **noin 60 % valitaan "paperivalintana" eli ylioppilaskokeen arvosanoilla** ja noin 40 % pääsykokeella.
- Tekniikan alalla yliopiston puolella paperivalinnan osuus 80 %.
- Kulttuurialalla ei paperivalintaa.
- Ylioppilaskokeet ovat siis tärkeitä, mutta **pääsykokeellakin voi hakea opiskelupaikkaa.**
- Paperivalinnan tulokset tulevat toukokuun lopulla → **kannattaa valmistautua myös pääsykokeeseen.**
- Korkeakouluihin on myös muita väyliä.

Etua ensikertalaisuudesta

- Ensikertalainen on hakija, joka ei ole ottanut vastaan opiskelupaikkaa korkeakoulusta Suomessa.
- Oppilaitokset saavat varata haluamansa osuuden opiskelupaikoista ensikertalaisille hakijoille. Hakukohteen valintakriteereissä kerrotaan, paljonko paikoista on varattu ensikertalaisille hakijoille.
- Ensikertalaisuuskiintiöt ovat joillain aloilla jopa 80 % (esim. lääketiede) → **hakupainealoille voi olla vaikea päästä, jos ei ole ensikertalainen.**
- Lisäpisteitä ei ensikertalaisuudesta saa.

Abien rekkalakana 2024.

Mahdollisuuksia alanvaihtajille

Abit muistivat Opintopolun 2023.

- Ajatuksena on, että yhteishaussa hakisivat ensimmäistä korkeakoulupaikkaansa hakevat.
- Alanvaihtaja on jo vastaanottanut paikan korkeakoulussa.
- Alanvaihtajille on siirtohaku, jossa voi hakea oppilaitoksen tai koulutusohjelman vaihtoa.

Yo-tutkinnolla jatko-opintoihin

Ammattikorkeakoulut (AMK)

- Pisteitä saa 5 yo-kokeesta.
- Äidinkieli, matematiikka, kielet, reaaliaineet.
- AMK:n puolella **kaikki reaaliaineet ovat samanarvoisia** opintojaksomäärästä riippumatta.

Yliopistot

- Pisteitä saa 5-6 yo-kokeesta, hakupainealoilla 5 kokeesta.
- Riippuu alasta, mistä yo-kokeesta pisteitä saa.
- Eniten pisteitä saa painotettavasta aineesta, matematiikasta, äidinkielestä ja englannista.

2. Kevään 2026 yhteishaut

1. yhteishaku

- 7.1. klo 8.00 –
21.1. klo 15.00.
- Todistusvalintojen tulokset ilmoitetaan hakijoille viimeistään 27.5.

2. yhteishaku

- 10.3. klo 8.00 –
24.3. klo 15.00.
- Todistusvalintojen tulokset ilmoitetaan hakijoille viimeistään 25.5.
- Valintakokeiden tulokset hakijoille viimeistään 2.7.

Hakukohteet
julkaistaan
marras-
joulukuussa
Opintopolussa.

Hakijan on vastaanotettava opiskelupaikka **ennen 9. heinäkuuta klo 15.00.**
Varasijoilta hyväksyminen päättyy 4. elokuuta klo 15.00.

3. Ammattikorkeakoulut (AMK)

- Alempi korkeakoulututkinto 180 opintopistettä (op) 3 v.
- Osa tutkinnoista on 210 op ja 240 op.
- Työkokemuksen jälkeen on mahdollisuus suorittaa myös ylempi AMK-tutkinto 120 op.
- Kaksi hakuaikaa: kevät ja syksy.

LAU
REA

OAMK
OULUN AMMATTIKORKEAKOULU

Tampereen
ammattikorkeakoulu

TURKU AMK

VAMK
VAASAN AMMATTIKORKEAKOULU
UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

XAMK
Kaakkois-Suomen
ammattikorkeakoulu

YRKESHÖGSKOLAN
NOVIA

Haaga-Helia

HAMK
Häme University
of Applied Sciences

HUMAK^H

LAB University of
Applied Sciences

LAPIN AMK⁷
Lapland University of Applied Sciences

Metropolia

POLISIAMMATTIKORKEAKOULU

samk

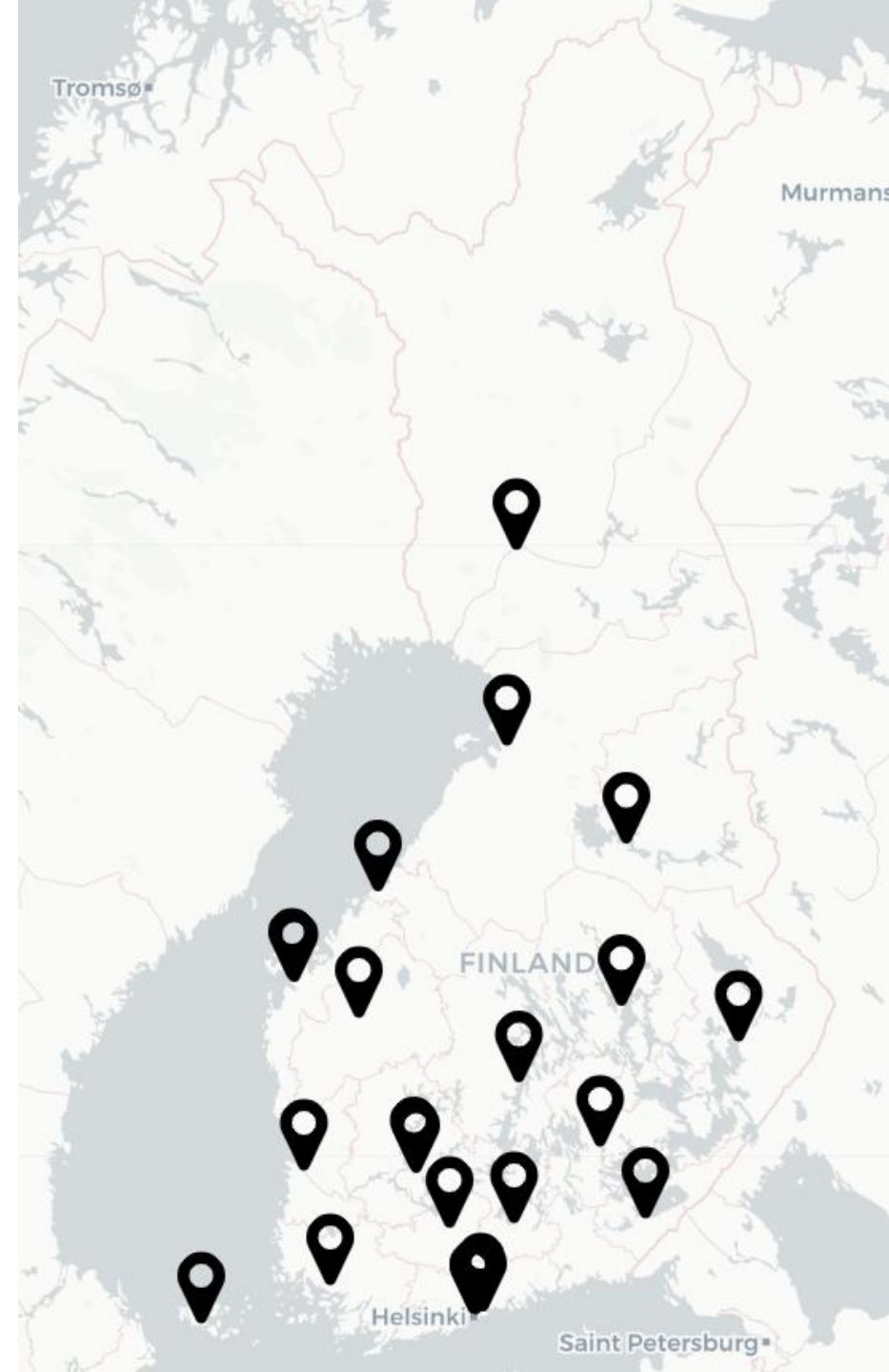
SAVONIA
ammattikorkeakoulu

SeAMK
SEINÄJOEN AMMATTIKORKEAKOULU
SEINÄJOKI UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

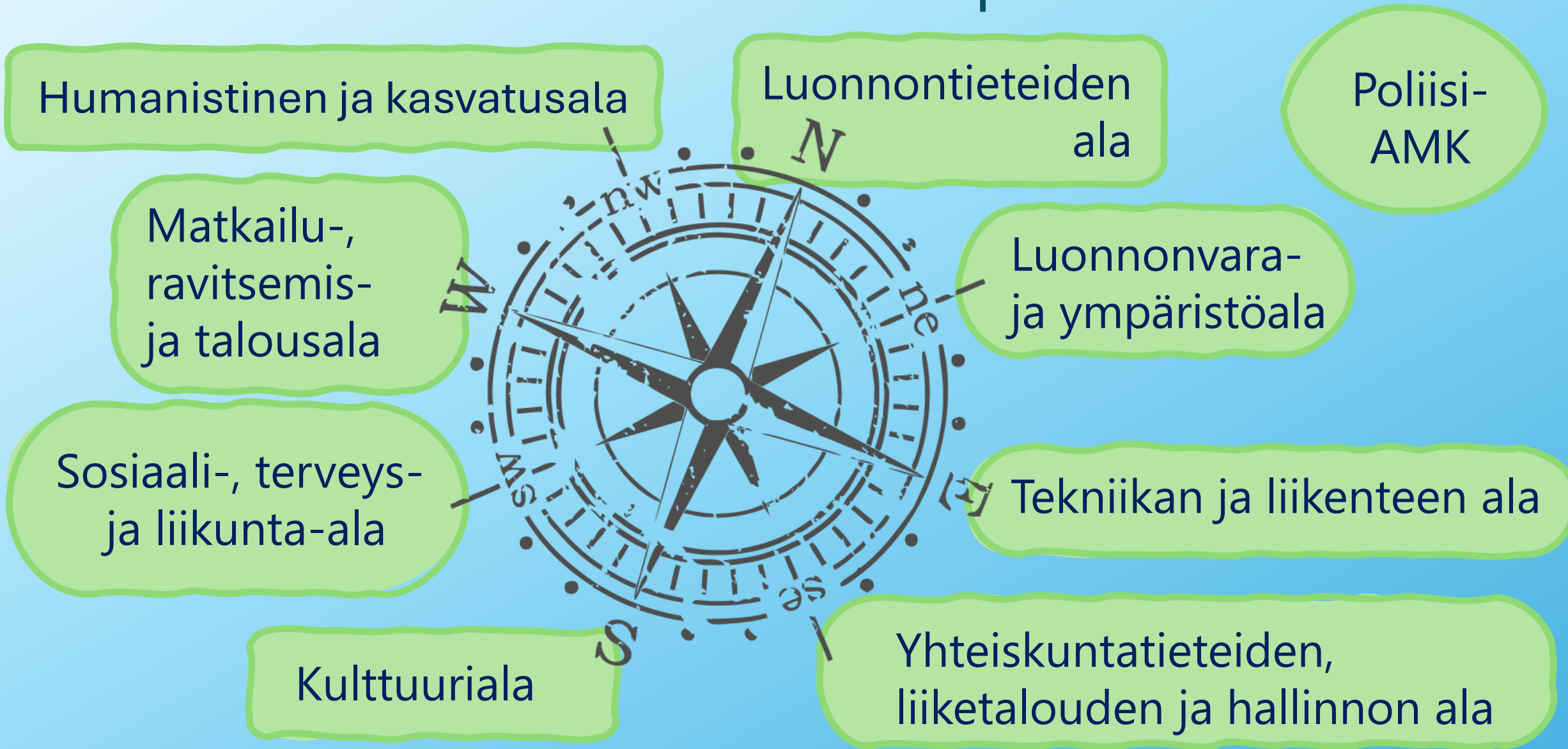

- www.ammattikorkeakouluun.fi
→ tiedot koulutusohjelmista, hakumenettelystä ja sähköisestä pääsykokeesta.
- Pääsykoe tehdään oppilaitoksessa, josta on varannut koepaikan hakutilanteessa.
- Hakulomake kannattaa täyttää ajoissa, sillä **Etelä-Suomen koepaikat täyttyvät nopeasti.**
- Koe tehdään omalla tietokoneella. Eri aloilla kokeessa on käytössä eri osioita.

Ammattikorkeakouluja on ympäri Etelä- ja Keski-Suomea

Mihin suuntautua AMK-opinnoissa?

Miten AMK:hon saa pisteitä yo-kokeista?

Aine	Aine / taso	L	E	M	C	B	A
Äidinkieli ¹⁾	-	46	41	34	26	18	10
Matematiikka	Pitkä	46	43	40	35	27	19
	Lyhyt	40	35	27	19	13	6
Vieras / toinen kotimainen kieli	Pitkä	46	41	34	26	18	10
	Keskipitkä	38	34	26	18	12	5
	Lyhyt	30	27	21	15	9	3
Ainereaali tai lyhyt vieras kieli		30	27	21	15	9	3

4. Yliopistot

Aalto-yliopisto
Aalto-universitetet
Aalto University

HANKEN

HELSINGIN YLIOPISTO
HELSINGFORS UNIVERSITET
UNIVERSITY OF HELSINKI

JYVÄSKYLÄN YLIOPISTO
UNIVERSITY OF JYVÄSKYLÄ

LAPIN YLIOPISTO
UNIVERSITY OF LAPLAND

LUT
University

OULUN YLIOPISTO

Tampereen yliopisto

TURUN
YLIOPISTO

UNIVERSITY OF
EASTERN FINLAND

Vaasan yliopisto
UNIVERSITY OF VAASA

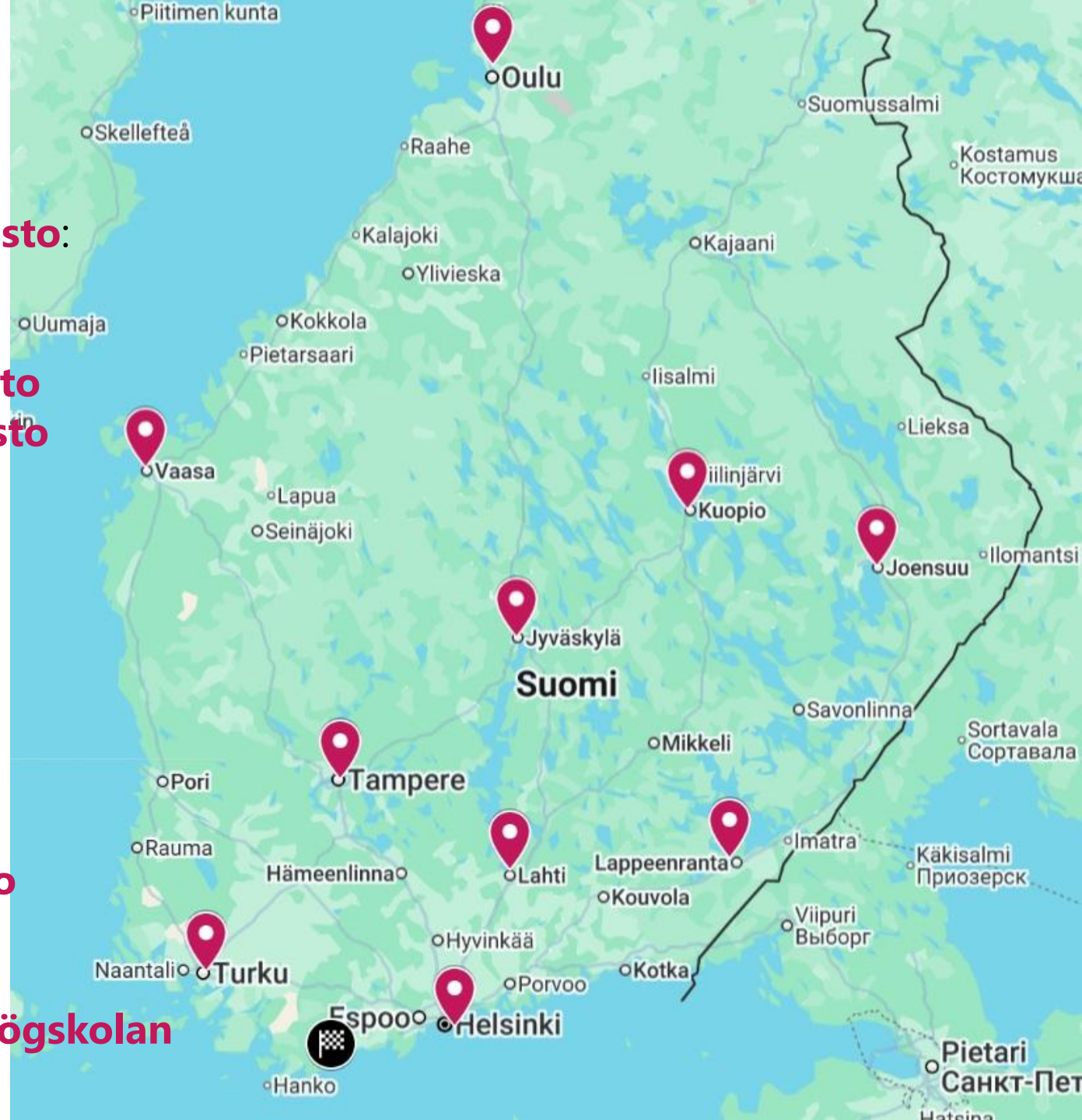
Åbo Akademi

Maanpuolustuskorkeakoulu

- Rovaniemellä on **Lapin yliopisto**
- **Oulun yliopisto**
- **Vaasan yliopisto**
- **Itä-Suomen yliopisto:**
Kuopion kampus
Joensuun kampus
- **Jyväskylän yliopisto**
- **Tampereen yliopisto**
- Lappeenrannan-
Lahden teknillinen
yliopisto **LUT**
- Turussa ovat
Turun yliopisto
Åbo Akademi
- Helsingissä ovat
Aalto-yliopisto
Helsingin yliopisto
**Maanpuolustus-
korkeakoulu**
Svenska handelshögskolan
Taideyliopisto

Yliopistot

- Mahdollisuus suorittaa ylempi korkeakoulututkinto 180 op + 120 op (3 + 2 vuotta).
- Opiskelupaikat haussa pääasiassa keväällä.
- Tärkeitä yo-arvosanoja:
 - äidinkieli
 - matematiikka
 - englanti
 - painotettavat aineet.
- Pistetaulukot: www.yliopistovalinnat.fi
- **2026 käyttöön uudet pistetaulukot** → matematiikan painoarvo vähenee ja äidinkielen ja kielten painoarvo nousee.

Katsotaan esimerkki pistetaulukosta.

Esimerkki todistusvalinnasta 2026: kauppatieteet ja kasvatustieteet

Aine	L	E	M	C	B	A
Äidinkieli ja kirjallisuus	36,1	32,5	28,8	21,7	10,8	5,4
Matematiikka, pitkä	28,9	28,6	26,0	20,2	8,7	4,3
Matematiikka, lyhyt	28,2	25,4	22,5	16,9	8,4	4,1

Aine	L	E	M	C	B	A
Pitkä kieli	28,3	25,5	22,6	17,0	8,5	4,2
Keskipitkä kieli	25,0	20,0	15,0	10,0	7,5	3,8
Lyhyt kieli (muu kuin englanti)	24,5	19,6	14,7	9,8	7,4	3,7
Biologia ja muut reaaliaineet	24,5	19,6	14,7	9,8	7,4	3,7

Kynnysehto:
Kauppa-
tieteisiin oltava
hyväksytty
matematiikka.

Lyhyestä
englannin
laudaturista (L)
saa 20 pistettä
ja approbatu-
rista (A) 3.

Mihin suuntautua yliopistossa?

Eläin- lääke- tieteellinen	Hammas- lääke- tieteellinen	Lääke- tieteellinen	Farmasia	Luonnon- tieteellinen	Liikunta- tieteellinen	Terveys- tieteet
----------------------------------	-----------------------------------	------------------------	----------	--------------------------	---------------------------	---------------------

Humanis- tinen	Kasvatus- tieteellinen	Psykologia	Kuvataide- ala	Musiikki	Teatteri ja tanssi	Taide- teollinen
-------------------	---------------------------	------------	-------------------	----------	-----------------------	---------------------

Kauppa- tieteellinen	Maa- talous- metsä- tieteellinen	Teologia	Yhteis- kunta- tieteellinen	Teknillis- tieteellinen	Sotilasala	Oikeus- tieteellinen
-------------------------	---	----------	-----------------------------------	----------------------------	------------	-------------------------

Yliopiston valintakokeet

- Yliopistojen valintakokeet uudistuivat 2025: **yhdeksän erilaista valintakoetta.**
- Samalla valintakokeella voi hakea entistä useammalle alalle ja entistä useampaan yliopistoon.
- Eri valintakokeita ei järjestetä samaan aikaan.
- Valintakokeet järjestetään **touko-kesäkuussa vasta todistusvalinnan tulosten julkaisun jälkeen.**

*Kuva:
Maria Oswalt,
Unsplash.com*

5. Hyödyllisiä linkkejä ja palaute

- www.opintopolku.fi
 - www.toissa.fi
 - www.ammattinetti.fi
 - www.ammattikorkeakouluun.fi
→ sis. linkit oppilaitosten sivuille
 - www.yliopistovalinnat.fi
→ sis. linkit oppilaitosten sivuille
- Jättäisitkö palautetta. →

Kiitos!

